

Poëzie

Een poëziewandeling door het
verrassend mooie oude centrum

Wandelroute • 5 km

De muren van Almelo

kom je hier vaak of ben je hier nooit geweest

hoe dan ook is het goed als je weet

dat de muren er hier niet zijn

om je buiten te houden

onze muren zijn open armen

die zomaar verschijnen

om jou meer dan stenen te geven

om naar te kijken

hier heb je altijd

– ook als je snel door moet

juist als je lang moet wachten

zelfs als de deuren sluiten -

wat te doen

Lees Almelo van de muren

als een open boek

Michelle Brouwer – Stadsdichter Almelo

IN ALMELO
MEN ZIET ER HIER EN DAAR NOG HET VERLEDEN
EEN KERK EEN LAAN EEN GRAFELIJK KASTEEL
MAAR VERDER REST VOOR DE PASSANT NIET VEEL
DAT WIJST OP EEN OER OUDSTE TWENTSE STEDEN

DE MACHT VAN DE TEXTIELINDUSTRIEEL
IS GAANDE WEG DE TIJD VOORGOED VERGELEDEN
DE HAVEN PLEK VAN NOESTE NIJVERHEDEN
VORMT THANS VAAK EEN PLEZIERJACHTTAFEREEL

DE STAD SOMS WEING SERIEUS GENOMEN
OM HAAR VERMEENDE PLATTELANDSNIVEAU
BIEDT EIGENTLIDS BEDRIJF HAAST RUST EN BOMEN

MODERNE STAD IN GROENE REGIO
WIE DAAR VAN ELDERS NIET NAARTOE WIL KOMEN
DIE BLIJFT MAAR WEG DA'S LEKKER RUSTIG ZO...
... IN ALMELO

GERARD HAVERKORT

Beste wandelaar,

Welkom in het kloppende hart van Almelo, waar poëzie op iedere straathoek fluistert en de muren spreken in verzen. Sinds 2024 mag Almelo zich met trots een stad van poëzie noemen, compleet met een eigen stadsdichter. Met het gedicht De muren van Almelo weet onze stadsdichter de ziel van Almelo en deze route haarfijn vast te leggen – verwelkomend, tot nadenken stemmend maar ook met beide benen op de grond. Dat is Almelo, en dat voel je bij iedere stap van deze bijzondere poëziewandelroute.

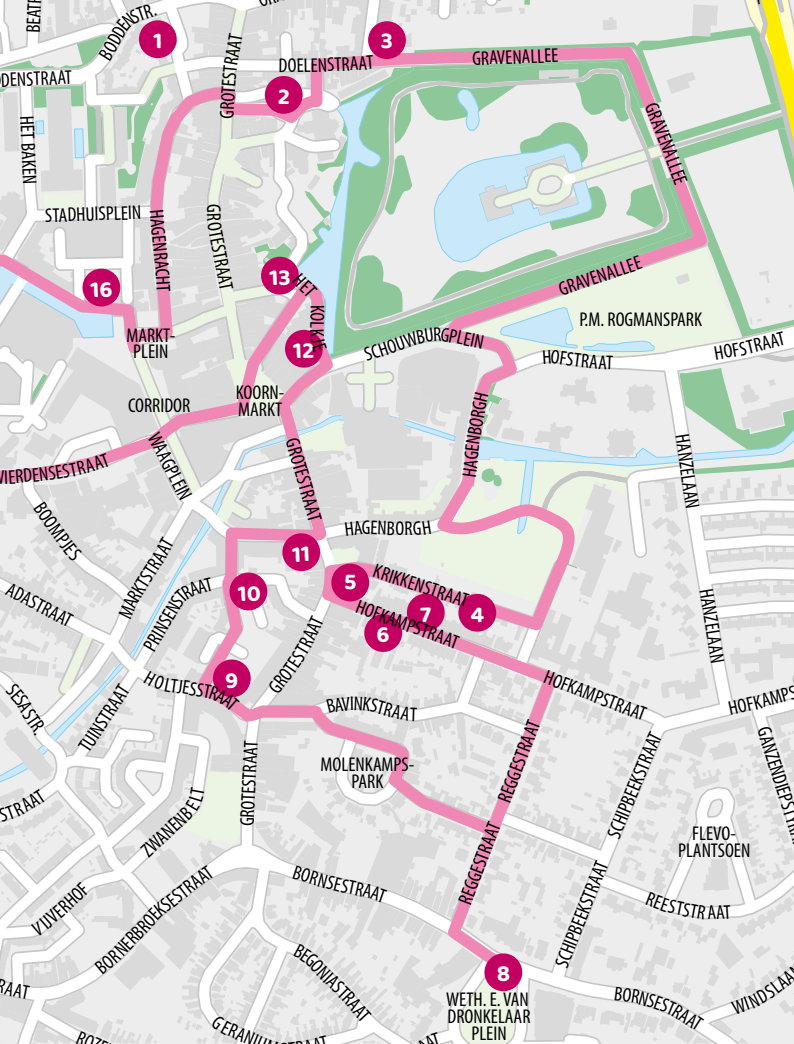
Zestien muurgedichten sieren de binnenstad, geschreven door zowel nationale grootheden als onze eigen Twentse woordkunstenaars. Van twee dichtregels die je doen glimlachen tot een strofe die je even stil laat staan en nadenken. Laat je verrassen door de verborgen parels die onze stad te bieden heeft. Misschien ontdek je onderweg wel een nieuwe favoriet, of raak je gewoon lekker geïnspireerd. Eén ding is zeker: deze route bewijst dat Almelo meer is dan bakstenen en water. Hier heb je altijd wat te doen, zoals de Stadsdichter schrijft. Ga je mee?

Met Almelose groet,
Het team van Almelo Promotie

Kaart Poëzieroute

- 1 Stenen gedicht
- 2 Klein museum
- 3 Gravenallee
- 4 Leeftocht
- 5 De stad is nog stil
- 6 Canadezen, 1945
- 7 Hoe je het ook bekijkt
- 8 Herdenking 4 mei
- 9 Huizen in de binnenstad
- 10 Brief aan Woningstichting St. Joseph
- 11 Op de fietse
- 12 Almelo's Volkslied
- 13 Schilder
- 14 Drijvende letters van vermicelli
- 15 Stadsstof
- 16 In Almelo

Beschrijving Poëzieroute

Stenen Gedicht

Start de route op het Marktplein met je rug naar het water. Sla LA de Hagengracht in. Houd waar de weg naar rechts buigt links aan, Willemsgang. Loop naar de kruising met de Schalderoi (zie 25 meter voor je, op de hoek: Stenen gedicht) en sla RA het Schalderoi in.

Klein Museum en Gravenallee

Sla na 25 meter RA, Grotestraat, en ga de tweede weg LA, Kerkengang (links: Klein Museum). Loop door naar het Kerkplein, houd links aan en buig LA mee naar de Götte en meteen RA naar de Doelengang en sla vervolgens RA op de Doelenstraat (op de hoek met de Molenstraat: Gravenallee).

Leeftocht

De Doelenstraat wordt Gravenallee, loop deze helemaal uit. De weg buigt rechts om het royale park met het eeuwenoude kasteel Huize Almelo heen (bewoond door de grafelijke familie Van Rechteren Limpurg). Ga aan het einde van het pad (bij het beeld van de Paddenstoelenzoekster) LA, Schouwburgplein en verderop RA op de Hagenborgh. Ga na ca. 200 meter LA het Hagenpark in en volg dit pad. Buigt naar rechts en wordt Canisiushof. Sla RA op de Krikkenstraat (halverwege: Leeftocht).

De stad is nog stil, Canadezen 1945 en Hoe je het ook bekijkt

Volg de Krikkenstraat helemaal RD tot de Grotestraat. Sla LA en meteen weer LA, Hofkampstraat (op de hoek: De stad is nog stil, even verderop aan je rechterhand: Canadezen 1945. En nog een stukje verder aan je linkerhand, bij huisnummer 30: Hoe je het ook bekijkt).

Herdenking 4 mei

Loop de Hofkampstraat uit tot aan de Reggestraat, ga hier RA. Loop deze helemaal uit tot aan de Bornsestraat. Ga hier LA en loop naar het Wethouder E. van Dronkelaarplein (Herdenking 4 mei).

Huizen in de binnenstad

Loop terug, sla RA Reggestraat en neem de eerste straat LA Dinkelstraat. Loop deze uit tot aan het Molenkampspark, loop hier rechts omheen en ga op de Bavinkstraat LA. Sla aan het einde RA, Holtjesstraat en ga RA bij Bartelshoek (op de hoek: Huizen in de binnenstad).

Brief aan Woningstichting St Joseph

Volg deze helemaal (aan het einde aan je rechterhand: Brief aan Woningstichting St Joseph). Ga een het einde RD, Korte Prinsenstraat.

Op de fietse en Almelo's Volkslied

Waar de weg naar links buigt ga je RA, Schuttenstraat (aan het einde aan de rechterkant: Op de fietse). En vervolgens LA de Grotestraat op. Ga over de Almelose Aa en sla RA naar de Koornmarkt tot aan boekwinkel Broekhuis. Sla LA naar Het Kolkje (op de etalageruit aan je linkerhand: Almelo's Volkslied).

Schilder

Loop verder door in Het Kolkje (doorlopen voorbij de Molenstreng links: Schilder). Sla LA de Molenstreng in, steek de Koornmarkt over en ga RA de Galerij in.

Drijvende letters van vermicelli

Ga aan het eind van de Galerij RD (links van Bakker Bart) naar de Wierdensestraat. Blijft op de Wierdensestraat, voorbij het busstation. Sla RA naar De Werf (op de volgende hoek aan je linkerhand: Drijvende letters van vermicelli).

Titel gedicht Stadhuis

Ga LA de Aletta Jacobsstraat in richting de Joke Smitstraat. Loops langs het Gemeentehuis richting de hoofdingang (hier: Titel gedicht Stadhuis).

In Almelo

Ga het water over en sla RA naar de Haven Noordzijde, loop langs het water richting de Rosa Luxemburgstraat, loop tot de eerste straat aan je linkerhand (op de hoek van de Hagenstraat: In Almelo). Vervolg de Rosa Luxemburgstraat en je komt weer uit op het Marktplaatsplein waar de route begon.

stenen gedicht

Ik lig als een schip op de rede
van een stad die eeuwen bestaat

ik ben vastgelegd aan een heden
maar draag een verleden naam

ik huis hier tussen mijn muren
zoals mensen binnen hun huid

ruimte kijkt uit door mijn ramen
ik ben voor de mensen gebouwd -

gerrit kouwenaar

1

Stenen gedicht

Gerrit Kouwenaar (1923 – 2014) was een Nederlands dichter, prozaschrijver, vertaler en journalist. Hij maakte deel uit van de Vijftigers, een groep jonge dichters in Nederland en België die vanaf eind jaren '40 van de vorige eeuw van zich liet horen. Hun poëzie kan worden gezien als een reactie op de zakelijker poësie parlante uit de jaren '30. Gerrit Kouwenaar was eveneens verbonden aan het tijdschrift Reflex, kwam in contact met de Experimentele Groep in Holland en later met het kunstenaarsgezelschap Cobra.

Routebeschrijving

Start de route op het Marktplaatsplein met je rug naar het water. Sla LA de Hagengracht in. Houd waar de weg naar rechts buigt links aan, Willemsgang. Loop naar de kruising met de Schalderoi (zie 25 meter voor je, op de hoek: Stenen gedicht) en sla RA het Schalderoi in.

Stenen Gedicht

Ik lig als een schip op de rede
van een stad die eeuwen bestaat

ik ben vastgelegd aan een heden
maar draag een verleden naam

ik huis hier tussen mijn muren
zoals mensen binnen hun huid

ruimte kijkt uit door mijn ramen
ik ben voor de mensen gebouwd

Klein museum

*Naast me woont een klein museum
in de stad
en toch zo achteraf
gaan bezoekers
door de tuin
luid klinken stemmen
in de lichte lucht
ze bedekken oude tegels-
een vlinder vlucht
voor zoveel liefde.*

*Naast me woont een klein museum
stemmen klinken
in de lichte lucht.*

Hendrikje Koersen

Klein museum

Klein museum is een gedicht van Hendrikje Koersen (1944), pseudoniem van Henny Smit. Het is aangebracht op Het Wevershuisje in de Kerkengang. Hendrikje Koersen is een Almelose dichter. Zij heeft enkele poëziebundels op haar naam staan, waaronder 'De witte boot'. In 1983 is in Almelo aan Hendrikje Koersen de poëzieprijs van het Oosten uitgereikt.

Routebeschrijving

Sla na 25 meter RA, de Grotestraat in, en ga de tweede weg LA, Kerkengang (links: Klein Museum).

Klein museum

Naast me woont een klein museum

in de stad

en toch zo achteraf

gaan bezoekers

door de tuin

luid klinken stemmen

in de lichte lucht

ze bedekken oude tegels-

een vlinder vlucht

voor zoveel liefde.

Naast me woont een klein museum

stemmen klinken

in de lichte lucht.

Gravenallee

Een warme zomer waarin alles rijp
en vol en gonzend van bijen leek.
Boven aan de weg je stond er stil, keek
om en zag de lage tuinen binnen handbereik.

Het licht hing stil en zilverachtig geel,
leek zich tegen een membraan te vleien,
hield de bomen en de wilde bijen
achter de heg bijeen tot een geheel.

Hoe lang en nauwgezet je het beziet,
dit ogenblik, de vorm waarin het komt,
zo glanzend, lieflijk en afgerond,
waarom het blijft begriep je niet.

Hanneke van Schooten

3

Gravenallee

Het gedicht Gravenallee van Hanneke van Schooten (1946) is in november 2016 aangebracht op de muur van het hoekhuis Molenstraat/Doelenstraat; daar waar de Gravenallee begint. Om deze laatste reden sluit het gedicht mooi aan bij de locatie rond het kasteel Huize Almelo. Het gedicht is oorspronkelijk gepubliceerd in de poëziebundel 'Dit landschap zien' (Uitgeverij De Beuk, Amsterdam 1990).

Routebeschrijving

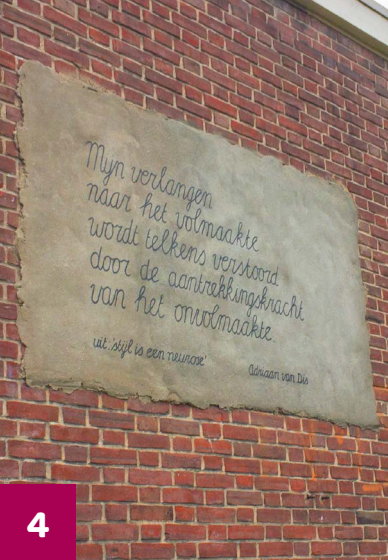
Loop door naar het Kerkplein, houd links aan en buig LA mee naar de Götte en meteen RA naar de Doelengang en sla vervolgens RA op de Doelenstraat (op de hoek met de Molenstraat: Gravenallee).

Gravenallee

Een warme zomer waarin alles rijp
en vol en gonzend van bijen leek.
Boven aan de weg. Je stond er stil, keek
om en zag de lage tuinen binnen handbereik.

Het licht hing stil en zilverachtig geel,
leek zich tegen een membraan te vleien,
hield de bomen en de wilde bijen
achter de heg bijeen tot een geheel.

Hoe lang en nauwgezet je het beziet,
dit ogenblik, de vorm waarin het komt,
zo glanzend, lijfelijk en afgerond,
waarom het blijft begrijp je niet.

4

Leeftocht

Op de oostelijke en westelijke zijde van het transformatorstation aan de Krikkenstraat vinden we twee dichtregels uit Leeftocht van Adriaan van Dis (1946). Realisatie en onthulling: december 2016. Deze keer viel de keus niet op een gedicht, maar op mooie literaire regels. Ze passen perfect bij dit rafelige en onvolmaakte, maar toch mooie stukje Almelo. Om de imperfectie door te voeren, is gekozen om de regels handmatig aan te brengen in een schoolschrift.

Routebeschrijving

De Doelenstraat wordt Gravenallee, loop deze helemaal uit. Ga aan het einde van het pad (bij het beeld van de Paddenstoelenzoekster) LA, Schouwburgplein en verderop RA op de Hagenborgh. Ga na ca. 200 meter LA het Hagenpark in en volg dit pad. Buigt naar rechts en wordt Canisiushof. Sla RA op de Krikkenstraat (halverwege: Leeftocht).

Leeftocht – westelijke zijde?

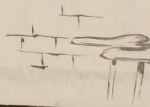
Mijn verlangen
naar het volmaakte
wordt telkens verstoord
door de aantrekkingskracht
van het onvolmaakte.

Leeftocht – oostelijke zijde?

ik ben op zoek
naar het hele,
maar mijn oog
ziet altijd de rafel.

De stad is nog stil.
Tegen elkaar en een muur
slapen twee fietsen.

Tjitske Jansen

5

De stad is nog stil

De haiku van Tjitske Jansen (1971) vinden we sinds september 2015 op de hoek van de Grotestraat Zuid en de Hofkampstraat. Dit is in de directe nabijheid van veel horecagelegenheden in een autovrije straat, waar vaak veel fietsen staan. Een gedichtje als knipoog. Het is een geschenk van decoratieschilder Freddy Hoevers aan de stad en aan de Stichting Muurgedichten Almelo voor haar inzet en inspanningen om de stad te verfraaien.

Routebeschrijving

Volg de Kriekenstraat helemaal RD tot de Grotestraat. Sla LA en meteen weer LA, Hofkampstraat (op de hoek: De stad is nog stil).

De stad is nog stil

De stad is nog stil.
Tegen elkaar en een muur
Slapen twee fietsen.

CANADEZEN, 1945

Plataan jij stond al
voor het raam toen ik
nog niet wist hoe je heette.
Trots was ik pas
toen ik je blad zag
op die epauletten
en iemand me daarbij vertelde
dat dat de vlag was
van de helden.

Judith Herzberg

6

Canadezen, 1945

Het gedicht 'Canadezen, 1945' van Judith Herzberg refereert aan de bevrijding van Nederland na de tweede wereldoorlog. Het gedicht op deze plek heeft een diepe betekenis. Precies hier stortte op 23 september 1944 tegen middernacht een Engelse Lancaster bommenwerper neer. De piloot was onderweg van Duitsland naar Engeland. De christelijke basisschool en het daarnaast gelegen woonhuis werden volledig verwoest. Zes bewoners en zes van de acht bemanningsleden kwamen om het leven.

Routebeschrijving

Even verderop aan je rechterhand: Canadezen 1945.

Canadezen, 1945

Plataan jij stond al
Voor het raam toen ik
nog niet wist hoe je heette.

Trots was ik pas
toen ik je blad zag
op die epauletten
en iemand me daarbij vertelde

Dat dat de vlag was
van de helden.

30

hoe je het ook bekijkt

linksom

mosthcer

het blijft wat je er zelf in ziet

het is niet anders dan

toen

en

nu

het blijft een ogenblik
van verwondering

je staat er even bij stil

en gaat weer verder

het ongewisse

tegemoet

willem van dooren

7

Hoe je het ook bekijkt

Dit gedicht, aan de gevel van zijn woning, is in 2018 onthuld door de Almelose dichter Willem van Dooren, ter gelegenheid van zijn 70e verjaardag. Het gedicht, - lees vooral de eerste woorden aandachtig-, verscheen eind 2023 in zijn bundel 'geschiedschrijving'.

Willem van Dooren is actief betrokken bij de Stichting Muurgedichten Almelo en de jaarlijkse Willem Wilmink Dichtwedstrijd. Samen met zijn dichtmaat Jaap Besteman, schrijft en leest hij voor op poëzie-bijeenkomsten en op scholen, van basisschool tot volwassen onderwijs.

Routebeschrijving

Nog een stukje verder aan je linkerhand, bij huisnummer 30: Hoe je het ook bekijkt.

Hoe je het ook bekijkt

Hoe je het ook bekijkt

Linksom mosthcer

het blijft wat je er zelf in ziet

het is niet anders dan

toen

en

nu

het blijft een ogenblik

van verwondering

je staat er even bij stil

en gaat weer verder

het ongewisse

tegemoet

8

Herdenking 4 mei

Elk jaar nodigt de Werkgroep Herdenking 4 mei Almelo, scholieren voor voortgezet en beroeps-onderwijs uit, deel te nemen aan de gedichten-rapwedstrijd die het landelijke comité uitschrijft. Aan de hand van het landelijke thema, zetten scholieren hun gedachten aan oorlog en vrede, in dichtvorm op papier. Het winnende gedicht wordt voorgelezen tijdens de Nationale Herdenking op het Wethouder van Dronkelaarsplein en blijft een jaar lang gepubliceerd op de standaard tegenover het oorlogsmonument.

Routebeschrijving

Loop de Hofkampstraat uit tot aan de Reggestraat, ga hier RA. Loop deze helemaal uit tot aan de Bornsestraat. Ga hier LA en loop naar het Wethouder E. van Dronkelaarsplein (Herdenking 4 mei).

Angst

De angst die jij voelde
toen jij onderdoek

De angst die jij voelde
omdat jij ontdekt kon worden

De angst die jij voelde
als jij de Duitsers hoorde

De angst die jij voelde
als jij naar een kamp moest

Vrijheid
voel ik niet zo maar

Vrijheid voel ik als
ik de wereld mag ontdekken

Vrijheid voel ik als
ik de zonnestralen op mijn gezicht voel

Vrijheid voel ik als
ik alles zelf mag kiezen

Ik en jij, jij en ik

Dit is het gedicht van mei 2024, geschreven door Esmee Euren.

Huizen in de binnenstad
 Die huizen in de binnenstad,
 waarvan je eens een sleutel had.
 Elk wonen voel je als voorgoed,
 totdat je toch verhuizen moet.
 Je naambord bij een andere bel
 en na wat weken went het wel.
 Je treft je oude huizen aan
 en kunt er niet naar binnen gaan.
 Ze staan er nog precies als toen
 hun huiselijke plicht te doen.
 Ondanks de reuma in hun hout
 worden ze heel erg langzaam oud
 en halen 't jaar 3000 wel
 als 't goed blijft gaan met
 Stadsherstel.
 Die huizen in de binnenstad,
 waarvan je eens een sleutel had,
 waar nu een ander slaapt en eet,
 die nog van geen verhuizen weet.

Willem Wilmink

Huizen in de binnenstad

De keuze voor het gedicht, *Huizen in de binnenstad* van Willem Wilmink, is niet alleen toepasselijk vanwege de titel en het onderwerp, maar ook vanwege de sterke band die Wilmink had met Almelo. Het is in juni 2013 aangebracht in de Holtjesstraat.

Routebeschrijving

Loop terug, sla RA Reggestraat en neem de eerste straat LA Dinkelstraat. Loop deze uit tot aan het Molenkampspark, loop hier rechts omheen en ga op de Bavinkstraat LA. Sla aan het einde RA, Holtjesstraat en ga RA bij Bartelshoek (op de hoek: *Huizen in de binnenstad*).

Huizen in de binnenstad

Die huizen in de binnenstad,
waarvan je eens een sleutel had.

Elk wonen voel je als voorgoed,
totdat je toch verhuizen moet.

Je naambord bij een andere bel
en na wat weken went het wel.

Je treft je oude huizen aan
en kunt er niet naar binnen gaan.

Ze staan er nog precies als toen
hun huiselijke plicht te doen.

Ondanks de reuma in hun hout
worden ze heel erg langzaam oud

en halen 't jaar 3000 wel
als 't goed blijft gaan met Stadsherstel.

Die huizen in de binnenstad,
waarvan je eens een sleutel had,

waar nu een ander slaapt en eet,
die nog van geen verhuizen weet.

Brief aan de
Woningstichting Sint Joseph

Meneer, het huis waarin ik woon
en waar geen venster sluit,
daar hou ik het met vrouw en zoon
niet al te lang meer uit.

Wél heb ik er als firmemmen
wat aan gerepareerd,
maar 't werd er weinig beter van,
want alles is vervoerd.

Hierbinnen woolt het met de weer
en 't liét zelfs in de jets.
Er valt terwijl ik dit noteer,
een sneeuwvlok op mijn lip.

De oude kachel doet het niet:
ik krijg de klep niet los.
Het enige wat warmte biedt,
zijn een ezel en een os.

Vandaar, meneer, dat ik u schrijf:
heeft u geen huis of zo?
Meneer, wij willen alle vijf
zo graag naar Almelo.

Willem Wilmink

Willem Wilmink
24, 25 augustus 1994

Brief aan Woningstichting St Joseph

In november 1994 bestond de Almelse Woningstichting Sint Joseph 75 jaar. Ter gelegenheid van dit jubileum schreef Willem Wilmink een humoristische en unieke brief in dichtvorm. Deze brief in dichtvorm is niet opgenomen in de talrijke bloemlezingen van zijn oeuvre. De Woningstichting stelde met plezier deze muur van een wooncomplex beschikbaar voor de 'brief'. Bij de onthulling in 2017, droeg Wobke Wilmink, de weduwe van de dichter, het gedicht voor.

Routebeschrijving

Volg deze helemaal (aan het einde aan je rechterhand: Brief aan Woningstichting St Joseph). Ga een het einde RD, Korte Prinsenstraat.

Brief aan Woningstichting St Joseph

Meneer, het huis waarin ik woon
en waar geen venster sluit,
daar hou ik het met vrouw en zoon
niet al te lang meer uit.

Wel heb ik er als timmerman
wat aan gerepareerd,
maar 't werd er weinig beter van,
want alles is verweerd.

Hierbinnen waait het met dit weer
en 't lekt zelfs in de krib.
Er valt, terwijl ik dit noteer,
een sneeuwvlok op mijn lip.

De oude kachel doet het niet:
ik krijg de klep niet los.
Het enige wat warmte biedt,
zijn een ezel en een os.

Vandaar, meneer, dat ik u schrijf:
heeft u geen huis of zo?
Meneer, wij willen alle vijf
zo graag naar Almelo.

Op de fietse

*Mangs,
a'k op de fietse
fietse,
dan deank ik wa es.
Mer meestieds toch nich.*

*Mer a'k deanke,
dan deank ik:*

*deank nich te völ as't kan,
want ie möt nog verdan.*

Herman Finkers

11

Op de fietse

'Op de fietse', is van Herman Finkers. Sinds 22 april 2022 prijkt het gedicht op de muur van café De Stam, pal naast het pand waar de ouders van Finkers ooit een meubelzaak hadden. Misschien is het daardoor wel een betere plek dan op zijn oorspronkelijke plek bij de Grote Kerk, waar het in 2017 werd onthuld. Finkers schreef het gedicht begin jaren '80 na een cafébezoek. Deze Twentse woordkunstenaar is onlosmakelijk verbonden met Almelo. De gevleugelde uitspraak 'Een stoplicht springt op rood, een ander weer op groen, in Almelo is altijd wat te doen', stamt uit zijn theatershow 'EHBO is mijn lust en mijn leven', uit 1985.

Routebeschrijving

Waar de weg naar links buigt ga je RA, Schuttenstraat (aan het einde aan de rechterkant: Op de fietse).

Op de fietse

Mangs,
a'k op de fietse
fietse,
dan daenk ik wa es.
Mer meestieds toch nich.

Mer á'k deanke,
dan daenk ik:

daenk nich te vól as 't kan,
want ie möt nog verdan.

HET ALMELO'S VOLKSLIED

Almelo,
ien mooi Almelo,
bin zo gloepens wies met oe,
erl-nog-an too,
at ik, wear ik ok bin
a wat of ik ok doo,
herlike veal tikken
nur oe Almelo.

n Almelo,
loar hech wiej tite zo
in flantuten en dik-doon
in an status quo.

Bij professor
of met zo dom as haverstro,
hej veult oe plezierig
in oors Almelo.

De Pits, mien moo,
in mi ster Boo Boo
die hirt maakt veel ik wörden bin
en hoo of ik doo.
Nee, der is op de eerde
gen stikke wat zo
veel op mijf lik as
oors eigen Almelo.

Bin zeuvteen maal scheiden
mer wear oe Almelo,
houd ik mien 'n lang
'n trouw libie.

Oons Almelo,
puit Plat sobieso
maar wij kunnen ook Hollands
op netjes niveau.
En na maandag komt dinsdag
en weersdag en zo...
Ja, dat kin allemaal
in Almelo.

Na maatsdag kom dinsdag
en woensdag en zo...
Ja, dat kin allemaal in Almelo.

Herman Finkers

12

Almelo's Volkslied

Op de etalageruit van boekwinkel Broekhuis, prijkt sinds 2017 het 'Almelo's Volkslied' van cabaretier Herman Finkers. Het was een verlaat 'welkomstcadeau' aan burgemeester Arjen Gerritsen, die in 2016 is geïnstalleerd. 'We hadden hier een kaal raam en wilden er wat mee', aldus de eigenaar van de boekwinkel. Herman Finkers is in zijn nopjes met de manier waarop zijn volkslied op het raam van de boekhandel staat. 'Het is echt prachtig gedaan', vindt hij. 'Het volkslied is per toeval ontstaan. Ik kwam erachter dat Almelo nog geen volkslied had. En dan geldt, wie het eerst komt die het eerst maalt.

Routebeschrijving

En vervolgens LA de Grotestraat op. Ga over de Almelse Aa en sla RA naar de Koornmarkt tot aan boekwinkel Broekhuis. Sla LA naar Het Kolkje (op de etalageruit aan je linkerhand: Almelo's Volkslied).

Almelo's Volkslied

O, Almelo,
mien mooi Almelo,
ik bin zo gloepens wies met oe,
keerl-nog-an too,
en wat of ik ok doo,
't hertke veul tikken
veur oe Almelo.

In Almelo,
doar hech wiej nie zo
an flantuten en dik doon
en an status quo.

Bi'j professor
of net zo dom as haverstro,
iej veult oe plezierig
in oons Almelo.

De Pius, mien moo,
en minister BooBoo
dee hebt maakt wel ik wörden bin
en hoo of ik doo.
Nee, der is op de eerde
gen städke wat zo
vol op miej lik as
oons eigen Almelo.

Bin zeuvnteen moal scheiden
mer veur oe Almelo,
hoal ik mien leevn lang
'n trouw libido.

Oons Almelo, pröt Plat sobieso
maar wij kennen ook Hollands
op netjes niveau.
En na maandag komt dinsdag
en woensdag en zo ...
Ja, dat kan allemaal
in Almelo.

Na maandag komt dinsdag
en woensdag en zo ...
Ja, dat kan allemaal in Almelo.

schilder

aan seino nijland

*naarmate ik de einder nader
zie ik het stille
twinkelen van water
en bladeren in najaarslicht*

*inzicht in lichtval
verleent de diepte hoogte
en eindigheid
een vergezicht*

willem m. visser

13

Schilder

'Schilder' is de titel van het muurgedicht dat sinds 27 januari 2023 op een pand in het Kolkje is aangebracht. Het gedicht is van Willem M. Visser. Hij heeft het gedicht opgedragen aan de Almelose kunstschilder Seino Nijland, die op deze plek 48 schilderijen maakte. Iedere zaterdag stond Seino hier te schilderen tussen het winkelend publiek.

Routebeschrijving

Loop verder door in Het Kolkje (doorlopen voorbij de Molenstreng links: Schilder). Sla LA de Molenstreng in, steek de Koornmarkt over en ga RA de Galerij in.

Schilder

naarmate ik de einder nader
zie ik het stille
twinkelen van water
en bladeren in najaarslicht

inzicht in lichtval
verleent de diepte hoogte
en eindigheid
een vergezicht

Drijvende letters van vermicelli
daar fietst trager dan zijn medeweggebruikers
de dichter

slechts het vallen van het blad lijkt zwevend
zonder wind in de buurt van zijn
voortbewegen te geraken

buiten ruikt het naar de soep uit mijn jeugd
waarin letters dreeven die ik er met
mijn vork omzichtig uitvisle
de zachte en wke substantie
vormde woorden als vuur en rook
op de rand van mijn bord

14

Drijvende letters van vermicelli

'Drijvende letters van vermicelli' is van de Udense dichter Maarten van den Elzen. Het is aangebracht op de muur van een appartementencomplex voor ouderen. De herinnering aan lettervermicelli in de soep brengt velen weer terug naar hun jeugd. Maarten van den Elzen is uitgever en dichter. Hij was vijf jaar stadsdichter van Uden en publiceerde tot nog toe elf bundels. Tien van zijn gedichten zijn op muziek gezet en 25 zijn vertaald in het Engels. Het gedicht 'Drijvende letters van vermicelli' komt uit zijn in 2014 verschenen bundel, getiteld 'Een Wak in de Werkelijkheid'.

Routebeschrijving

Ga aan het eind van de Galerij RD (links van Bakker Bart) naar de Wierdensestraat. Blijft op de Wierdensestraat, voorbij het busstation. Sla RA naar De Werf (op de volgende hoek aan je linkerhand: Drijvende letters van vermicelli).

Drijvende letters van vermicelli

daar fietst trager dan zijn medeweggebruikers
de dichter

slechts het vallen van het blad lijkt zwevend
zonder wind in de buurt van zijn
voortbewegen te geraken

buiten ruikt het naar de soep uit mijn jeugd
waarin letters dreven die ik er met
mijn vork omzichtig uitviste
de zachte en weke substantie
vormde woorden als vuur en rook
op de rand van mijn bord

woorden die voor ons reeds in schoonschrift
op het schoolbord waren voorgegaan

15

Stadsstof

In april 2024 werd Michelle Brouwer benoemd tot de allereerste Stadsdichter Almelo. Met dit gedicht sleepte ze de titel in de wacht. Een ontroerende ode aan Almelo en hoe de stad onderdeel is geworden van haar wezen, met een mooie verwijzing naar het textielverleden van Almelo. Met een geheel eigen stijl vertelt ze de verhalen van de stad. Kijk ook eens op www.stadsdichteralmelo.nl om meer werk van haar te lezen.

Routebeschrijving

Ga LA de Aletta Jacobsstraat in richting de Joke Smitstraat. Loops langs het Gemeentehuis richting de hoofdingang (hier: Titel gedicht Stadhuis).

*Het gedicht is links naast de hoofdingang van buitenaf leesbaar.

Stadsstof

wat je hebt met landen in een stad
met je toekomst aan een plek haken
is dat je voeten het gewicht niet houden
op de eerste stappen verzwikken, struikelen, omklappen

dan hoop je dat de stad een hand uitsteekt
en je overeind helpt uit het stof
liefdevol je billen afklopt en een zetje geeft

wat je hebt met landen in een stad
is dat je neus de lucht niet kent
en je verdwaalt door het volgen van de sterkste geuren
zoals die van een grootschalige bakkerij

en als je dan niet weet waar je bent
begin je te eten, zodat je mond de stadsmaken opneemt
beschuit en krentenbollen en koek

en als je dan probeert te praten
voel je dat je tong anders beweegt
je voelt je anders dan je was

wat zit hier in het eten? is het geschiedenis?
je luistert naar de stem van de stad
en neemt die op jouw manier over

voor je het weet heb je een plattegrond gemaakt
vol kruisstekes op plekken waar verse herinneringen zijn ontstaan
stof voor mooie verhalen

voor je het weet heeft de stad jou in zich geweven
en is de stad naadloos in jou overgegaan

aderen zijn ook draden
dus misschien, na enige tijd
bindt die zich zelfs aan je hart

daar heb je het al, ja, daar staat: Almelo
vastgestikt met rode draad

IN ALMELO
 MEN ZIET ER HIER EN DAAR NOG HET VERLEDEN:
 EEN KERK, EEN LAAN, EEN GRAFFELIJK KASTEEL,
 MAAR VERDER REST VOOR DE PASSANT NIET VEEL
 DAT WIJST OP EEN DER OUDSTE TWENTSE STEDEN.

DE MACHT VAN DE TEXTIELINDUSTRIEEL
 IS GAANDEWEG DE TIJD VOORGOED VERGLEDEN.
 DE HAVEN PLEK VAN NOESTE NIJVERHEDEN,
 VORMT THANS VAAK EEN PLEZIERJACHTTAFEREEL.

DE STAD, SOMS WEINIG SERIEUS GENOMEN
 OM HAAR VERMEENDE PLATTELANDSNIVEAU,
 BIEDT EIGENTLIJS BEDRIJF NAAST RUST EN BOMEN.

MODERNE STAD IN GROENE REGIO
 WIE DAAR VAN ELDERS NIET NAARTOE WIL KOMEN,
 DIE BLIJFT MAAR WEG, DA'S LEKKER RUSTIG ZO...
 ...IN ALMELO.

GERARD HAVERKORT

In Almelo

Gerard Haverkort heeft een niet te onderschatten rol gespeeld in het culturele leven in Almelo. Jarenlang was hij spreekstalmeester van het cultureel café van de Weezebeekkring, vanaf 1996 organisator en gedurende 15 jaar juryvoorzitter en dragende kracht van de Willem Wilmink Dichtwedstrijd, alsmede voorman en inspirator van het Almelse dichtgenootschap De Keerkring.

Routebeschrijving

Ga het water over en sla RA naar de Haven Noordzijde, loop langs het water richting de Rosa Luxemburgstraat, loop tot de eerste straat aan je linkerhand (op de hoek van de Hagenstraat: In Almelo). Vervolg de Rosa Luxemburgstraat en je komt weer uit op het Marktplein waar de route begon.

In Almelo

Men ziet er hier en daar nog het verleden:
een kerk, een laan, een grafelijk kasteel
maar verder rest voor de passant niet veel
dat wijst op een der oudste Twentse steden.

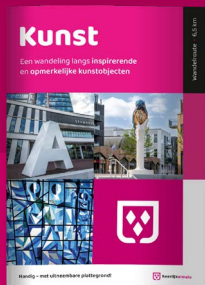
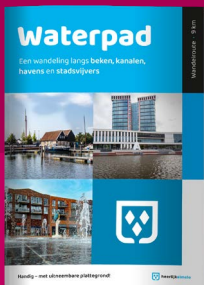
De macht van de textielindustriële
is gaandeweg de tijd voorgoed vergleden.

De haven, plek van noeste nijverheden,
vormt thans vaak een plezierjachttafereel.

De stad soms weinig serieus genomen
om haar vermeende plattelandsniveau.
Biedt eigentijds bedrijf naast rust en bomen.

Moderne stad in groene regio
Wie daar van elders niet naartoe wil komen.
die blijft maar weg, da's lekker rustig zo...
... in Almelo.

In dezelfde serie te verkrijgen...

Deze wandelroute is een uitgave van Stichting Almelo Promotie en is tot stand gekomen in samenwerking met de gemeente Almelo, de Poëzieroute is gemaakt door de Stichting Muurgedichten Almelo.

Fotografie

Rob Nijhuis, Rikkert Harink, Freddy Hoevers,
Archief Almelo Promotie, Stichting Muurgedichten Almelo

Vormgeving

Bureau Peters

heerlijkalmelo